

Til
Medlemmerne af Folketingets Udvalg for Forskning,
Innovation og Videregående Uddannelser

8. december 2011

Til medlemmerne af Folketingets Forskningsudvalg

AC og DSF ønsker med denne henvendelse at give et konkret bud på, hvorledes man inden for de nuværende rammer af universiteternes bevillingssystem kan etablere en mere hensigtsmæssig model for hvorledes uddannelsesbevillingerne når ud til universiteternes disposition.

Forslaget retter sig alene mod indretningen af et bevillingssystem og omhandler således ikke det generelle kvalitetsløft, vi mener, skal sikres gennem uddannelsesinvesteringer. Forslaget har således alene til hensigt at anvise en bevillingsmodel, der kan sikre at de eksisterende midler bruges bedst muligt i forhold til at sikre god uddannelseskvalitet.

Vi håber, at forslaget kan inspirere til en ny bevillingsmodel, der bygger videre på to styrker i det nuværende taxametersystem: Enkelthed og forudsigelighed.

Med venlig hilsen

Erik Jylling
Formand for AC

Magnus Pedersen
Formand for DSF

Enslydende brev er sendt til Uddannelsesminister Morten Østergaard

6. december, 2011

Forslag til nyt uddannelsesfinansieringssystem

Universiteternes finansieringssystem nyder stor politisk bevågenhed, og ikke uden grund. For finansieringsmodellen er afgørende i forhold til universiteternes planlægnings- og dispositionsmuligheder for kerneaktiviteterne uddannelse og forskning. Inden for rammerne af det gældende bevillingssystem har AC og DSF udarbejdet nærværende forslag, der skal sikre god uddannelseskvalitet og langtidspanlægning.

Taxameterssystemets store force er dets enkle og klare styringslogik, hvor aktivet og tilskud følges ad: Hver gang en studerende gennemfører et studenterårsværk (STÅ) modtager universitetet et taxametertilskud. Enkeltheden og forudsigeligheden i taxametersystemet giver universiteterne incitament til løbende at udvikle uddannelserne med henblik på at tiltrække og fastholde de studerende. Men netop systemets simple sammenhæng mellem bestået eksamen og bevilling skaber risiko for kvalitets- og niveauglidning på universitetsuddannelserne, ligesom systemet i sin rene form skaber risiko for en ukritisk volumentækning i studenteroptaget med overledighed til følge.

Med regeringens ambition om, at 25 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en lang videregående uddannelse i 2020, må kvalitetspresset på uddannelserne som følge af et øget optag forventes at blive endnu kraftigere. En sådan forøgelse af optaget vil skabe en endnu større heterogenitet i gruppen af studerende i forhold til deres evner og motivation. En uddannelsesmæssig udfordring for universiteterne, der endda kan forventes at blive yderligere forstærket ved en realisering af regeringens ønske om at forbedre adgangen for professionsbachelorere til universiteternes kandidatuddannelser.

Intentionen med forslaget er derfor at få kreeret et taxametersystem, der fortsat er enkelt og forudsigeligt, men som noget nyt vil gøre uddannelserne mere robuste overfor kvalitetspres som følge af 25 pct. målsætningen, ligesom det vil bibringe et nødvendigt økonomisk grundlag for universiteterne i forhold til at kunne løfte uddannelsesopgaven over for en ny type studerende.

Forslaget bygger således fortsat på princippet om, at taxametersystemet alene er et bevillingssystem. Det betyder derfor samtidig, at taxametersystemet bør have følgeskab af et kvalitetssikringssystem, der har særligt fokus på uddannelsernes relevans.

Taxametersystemet bør have følge af en ændring af fordelingen af forskningsbevillingerne, således at basismidlerne, der netop har til hensigt at sikre uddannelsernes forskningsbaserings, løftes til at udgøre minimum 70 pct. af de samlede forskningsbevillinger. For desværre skaber det nuværende forskningsbevillingssystem en overdreven opmærksomhed på de eksterne forskningsmidler med den konsekvens, at meget af forskningen på universiteterne reelt er afkoblet uddannelserne. Og derfor er der sammen med en justering af taxametersystemet også behov for en ændring af fordelingen af forskningsbevillingerne.

Komponenter i et nyt uddannelsesbevillingssystem:

Taxametersystemet for universitetsuddannelserne foreslås ændret således, at det fremover indeholder to komponenter: Et input-taxameter og STÅ-taxameter. Samtidig foreslås en ændring af fordelingen mellem basismidler og eksterne forskningsmidler, således at basismidlerne fremover udgør mindst 70 pct. af de samlede forskningsmidler.

Forslaget er udgiftsneutralt, idet der dog forudsættes en permanentgørelse af forhøjelsen af taxameteret på humaniora og samfundsvidenskab på 5.000 kr. fra 2013. Færdiggørelsesbonus på henholdsvis bachelor- og kandidatuddannelserne afskaffes. Provenuet fordeles således, at der etableres en fordeling mellem input-taxameter og STÅ-taxameter, hvor input-taxameteret udgør en tredjedel af STÅ-taxameteret på bachelordelens og kandidatdelens første år. På bacheloruddannelsernes 2. og 3. studieår samt kandidatuddannelsens 2. studieår udløses alene STÅ-taxameter.

Input-taxameter

Med et nyt input-taxameter vil universiteterne fremover modtage et "up front"-tilskud pr. optagne studerende, der indskrives på en bachelor- eller kandidatuddannelse. Optælling af det udløsende optagelsesgrundlag foretages ca. to måneder efter studiestart. Input-taxameteret vil som sagt udgøre omkring en tredjedel af STÅ-taxameteret, og gives ved første år på henholdsvis bachelor- og kandidatuddannelserne.

STÅ-taxameter

STÅ-taxameteret udløses gennem alle fem studieår som i dag og vil fortsat være opdelt i tre takstniveauer.

70 pct. mål for basismidlerne

Basismidlerne skal fremover udgøre mindst 70 pct. af de samlede forskningsbevillinger, ligesom forskningsmidlerne fremover skal fordeles inden for en flerårig aftaleperiode, således at universiteterne får en mere langsigtet planlægningshorisont for sine forsknings- og uddannelsesinvesteringer.